

กรณีผู้ได้รับทุนการศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด ยังสามารถปฏิบัติงานชดใช้หนี้ ทุนการศึกษาได้หรือไม่ ?

ประเด็นปัญหาดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งมหาวิทยาลัย ในฐานะผู้ให้ทุนการศึกษา และ ผู้ปฏิบัติงาน ในฐานะผู้ที่ได้รับทุนการศึกษา หากผู้รับทุนฯ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายใน ระยะเวลาที่สัญญากำหนด โดยเหตุที่ทำให้ไม่สำเร็จการศึกษานั้น ไม่เข้าข้อยกเว้นใดของสัญญาฯ ที่ จะ ทำให้ผู้รับทุนพ้นผิดในหนี้ทุนการศึกษาแล้วนั้น มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด เป็นคดีหมายเลขดำ ที่ อ. 698 / 2560 **คดีหมายเลขแดงที่ อ. 3 / 2564** อธิบายไว้ดังนี้ครับ

ข้อเท็จจริงในคดี ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้รับทุนฯ) เป็นอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย แห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ให้ทุนการศึกษา โดยเป็นสัญญาให้ทุนการศึกษาเพื่อศึกษานอกเวลา มีกำหนด ระยะเวลาศึกษา 3 ปี (ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2546 ถึง วันที่ 26 ธันวาคม 2549) และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน

ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ใช้เวลาศึกษาระดับปริญญาเอกในสถาบันของผู้ฟ้องคดีเอง ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2546 ถึง วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 ปีเศษ ซึ่งถือเป็นการผิดสัญญา ให้ทุนฯ เพราะไม่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ในระหว่างนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีการ ปฏิบัติงานต่อมาในสังกัดของมหาวิทยาลัย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ถูกหักเงินเดือนบางส่วนเพื่อชำระหนี้ ทุนการศึกษาให้มหาวิทยาลัย โดยไม่ได้ทำหนังสือขอรายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติงาน และ มหาวิทยาลัย ก็ไม่ได้เรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 กลับเข้าปฏิบัติงานตามสัญญาให้ทุนฯ เช่นกัน

-จนกระทั่งต่อมามหาวิทยาลัยมีคำสั่งเลิกสัญญาจ้าง ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558 มีผลให้ผู้ถูก ฟ้องคดีที่ 1 สิ้นสภาพบุคลากร เมื่อสิ้นสภาพบุคลากร มหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถหักเงินเดือนได้ และผู้ ถูกฟ้องคดีที่ 1 ก็ไม่สามารถปฏิบัติงานชดใช้หนี้ทุนการศึกษาได้ โดยมหาวิทยาลัยมิได้แจ้งยกเลิกสัญญา ให้ทุนฯ และงดให้ทุนฯ และแจ้งให้ผู้รับทุนฯ กลับมาปฏิบัติหน้าที่ ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นว่า การที่ผู้ ถูกฟ้องคดีที่ 1 ปฏิบัติหน้าที่ต่อมหาวิทยาลัยอยู่เมื่อไม่สำเร็จการศึกษา จึงไม่ถือเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ 1 ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ทุนให้แก่มหาวิทยาลัยผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เนื่องจากในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ปฏิบัติงานในสังกัดของมหาวิทยาลัยผู้ฟ้องคดี ไม่ว่าในขณะที่รับทุนฯ หรือผิดสัญญารับทุนฯ จนกระทั่ง พ้นสภาพบุคลากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังมีสิทธิยังมีสิทธิได้รับเงินเดือน การเลื่อนขั้น และเลื่อนเงินเดือน ตามระบบบริหารงานบุคคลทั่วไป จึงถือเป็นการปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไปเท่านั้น ไม่ถือเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่ชดใช้ทุนฯ แต่อย่างใด

ประเด็นต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องชดใช้เงินทุนเพียงไร คดีนี้มีมติของคณะกรรมการกองทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัย ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับผิดชอบเป็นเงิน 684,000 บาท เท่ากับจำนวนเงินทุนการศึกษา เนื่องจากเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่สำเร็จการศึกษา ได้ทำงานตลอดมา และมีการหักเงินเดือน คณะกรรมการจึงมีมติให้รับผิดชอบเท่าจำนวนทุน ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาที่ให้ชดใช้เบี้ยปรับอีก 3 เท่า พร้อมทั้งดอกเบี้ยตามกฎหมาย

ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกัน ตามสัญญาค้ำประกันให้ทุนการศึกษาย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญาให้ทุนฯ ทุกประการ